

Només 29 persones o entitats ebrenques han rebut la Creu de Sant Jordi en més de 40 anys

Terres de l'Ebre David Benito

Des del 1981, només 29 persones o entitats vinculades a les Terres de l'Ebre han sigut distingides amb la Creu de Sant Jordi, d'entre les prop de 1.900 que s'han concedit en total: un 1,5 %. El primer ebrenca a rebre este reconeixement va ser l'escriptor Artur Bladé, l'any 1984. Nascut a Benissanet, Bladé va mantindre sempre un fort vincle amb el territori. A més de la seua obra literària, també va exercir el periodisme en diverses publicacions de la Ribera d'Ebre i la Terra Alta.

Els escriptors ocupen un lloc destacat entre els premiats. El tortosí Ricard Salvat s'hi va incorporar l'any 1996. Escriptor i director teatral, Salvat és una figura clau del teatre català contemporani i fundador de l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual. Un any més tard, el 1997, també era reconegut el poeta Gerard Vergés, una de les veus més singulars de la literatura catalana. Vergés va fer del seu tortosinisme una expressió literària i vital, convertint la llengua catalana en una autèntica bandera de dignitat i compromís.

A esta presència d'autors cal sumar-hi altres noms com Manuel Pérez Bonfill, reconegut el 2010, i Joan Salvador Beltran, guardonat el 2016, que reforcen el pes de la literatura en el conjunt de distincions ebrenques.

També formen part d'esta llista figures que, tot i no haver nascut a les Terres de l'Ebre, hi han mantingut una estreta vinculació. És el cas del periodista Tomàs Alcoverro, amb lligams a Gandesa, distingit el 2006, o de Federico Mayor Zaragoza, vinculat a Tortosa, que va rebre la Creu de Sant Jordi el 2005.

Altres ebrenques que han obtingut la Creu de Sant Jordi són Ferran Arasa (arqueòleg, 2021), Joan Grijalbo (editor, 1989), Pere Ribera (empresari, 1992), Miquel Querol (musicòleg, 1988), Curt Wittlin (filòleg, 1999), Francesc Todó (empresari, 2003), Rafael Foguet (empresari, 2004), Josep Subirats (polític, 2002), Francesc Xavier Ciuraneta Aymí (bisbe, 2010), Tomàs Gil (empresari, 2013), Jesús Massip (histo-

Les 29 Creus Sant Jordi a les Terres de l'Ebre

Nom	Càrrec o ocupació	Lloc de naixement	Lloc de defunció	Any
Artur Bladé i Desumvila	escriptor de Benissanet	Benissanet	Barcelona	1984
Ferran Arasa i Subirats	pintor	Tortosa	Tortosa	1986
Observatori de l'Ebre	Entitat	-	-	1987
Joan Grijalbo i Serres	editor i polític	Gandesa	Barcelona	1992
Pere Ribera i Ferran	pedagog	Ulldecona	Barcelona	1992
Societat Musical La Lira Ampostina	-	-	-	1995
Ricard Salvat i Ferré	escriptor i director teatral	Tortosa	Barcelona	1996
Miquel Querol i Gavalda	musicòleg i compositor	Ulldecona	Vinaròs	1997
Gerard Vergés i Príncep	doctor en farmàcia i poeta	Tortosa	Tortosa	1997
Curt Wittlin	filòleg suís	Reinach, Basilea-Camp	Tortosa	2000
Francesc Todó Garcia	pintor	Tortosa	Barcelona	2001
Rafael Foguet Ambrós	químic	Riba-roja d'Ebre	Barcelona	2002
Mercè Pla i Cid	directiva de serveis socials	Roquetes	Roquetes	2003
Plataforma en Defensa de l'Ebre	Entitat	-	-	2005
Josep Subirats Piñana	polític	Tortosa	Barcelona	2005
Federico Mayor Zaragoza	polític	Barcelona/Tortosa	Madrid	2005
Tomàs Alcoverro	periodista	Barcelona/Gandesa	-	2006
Francesc Xavier Ciuraneta Aymí	eclesiàstic	La Palma d'Ebre	La Palma d'Ebre	2007
Tomàs Gil i Membrado	instrumentista	Horta de Sant Joan	Barcelona	2010
Manuel Pérez Bonfill	escriptor	Tortosa	Tortosa	2010
Jesús Massip Fonollosa	arxiver, historiador i poeta	Roquetes	Tortosa	2015
Joan Salvador Beltran i Cavaller	escriptor	Tortosa	Tortosa	2016
Reial Arxiconfraria de Nostra Senyora de la Cinta de Tortosa	entitat	-	-	2017
Victòria Almuni Balada	historiadora	La Sénia	-	2018
Banda Municipal de Música d'Alcanar	entitat	-	-	2020
Joan Panisello i Chavarria	ceramista	Tortosa	-	2021
Mari Chordà Recasens	artista	Amposta	-	2022
Casino recreatiu i instructiu d'Amposta	entitat	-	-	2023
Maria Zoraida Burgos Matheu	escriptora	Tortosa	Tortosa	2023

riador i escriptor, 2015), la Banda Municipal de Música d'Alcanar (entitat cultural, 2018) i Joan Panisello i Chavarria (artista, 2022).

Pel que fa a la presència femenina, no va ser fins al 2003 que una dona ebrenca va rebre este reconeixement. Aquell any, Mercè Pla va trencar més de dos dècades d'invisibilització, esdevenint un referent en la defensa dels drets de les perso-

nes amb discapacitat. Tot i alguns avenços, la representació femenina continua sent minoritària. Posteriorment, han sigut distingides també la historiadora Victòria Almuni, l'artista Mari Chordà i l'escriptora Zoraida Burgos.

En l'àmbit col·lectiu, l'Observatori de l'Ebre va ser la primera entitat del territori a rebre la Creu de Sant Jordi, l'any 1987. Un centre de referència

científica que, precisament enguany, tornarà a ser protagonista com un dels indrets privilegiats per a observar l'eclipsi solar del 12 d'agost. Altres entitats distingides són la Societat Musical La Lira Ampostina (1995), la Plataforma en Defensa de l'Ebre (2005), la Reial Arxiconfraria de la Nostra Senyora de la Cinta de Tortosa (2017) i el Casino Recreatiu i Instructiu d'Amposta (2023).

CANDIDATURES 2026

Josep Sánchez Cervelló

Josep Sánchez Cervelló és historiador i una de les figures acadèmiques més reconegudes en l'estudi de la història contemporània i la memòria democràtica. Ha sigut proposat per l'entitat Amics i Amigues de l'Ebre, que en destaca la seua trajectòria rigorosa i el compromís amb la divulgació històrica. La seua obra ha contribuït a aprofundir en episodis clau del passat recent i a situar el territori en el mapa del coneixement acadèmic.

Hospital Verge de la Cinta

L'Hospital Universitari de Tortosa Verge de la Cinta és el centre sanitari de referència de les Terres de l'Ebre. Enguany celebra 50 anys al servei de la ciutadania, consolidat com un pilar fonamental tant en l'atenció mèdica com en la cohesió territorial. Al llarg de la seua trajectòria, ha tingut un paper clau en episodis especialment delicats, com la tragèdia dels Alfacs o la pandèmia de la covid-19.

Banda Música Benissanet

La Banda de Música de Benissanet és una entitat cultural amb un profund arrelament al municipi i al conjunt de les Terres de l'Ebre, on la música de banda és tot un fenomen. Amb dècades d'història, la banda ribereña ha mantingut viva la tradició musical i ha fomentat la formació de generacions de músics. Més enllà de la seua activitat artística, és també un espai de cohesió social i identitat col·lectiva.